

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker samt upphävande av en lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om punktskatt på läskedrycker och lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker ändras och att den lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker som stadfästes våren 2023 upphävs.

Syftet med propositionen är att i lagen om punktskatt på läskedrycker göra de ändringar som Europeiska kommissionens godkännande av statligt stöd förutsätter för att reformen av punktskatten på läskedrycker våren 2023 ska kunna sättas i kraft. För den lagtekniska tydlighetens skull föreslås att den lag som stiftades våren 2023, och som avsågs träda i kraft genom förordning efter kommissionens godkännande av det statliga stödet, upphävs och att alla ändringar görs i den gällande lagen. Propositionen innehåller således sådana förslag som ingår i den lag som föreslås bli upphävd och som gäller skattegradering, definitionsändringar, slopande av begränsningen av förpackningsstorlek för vatten och uppdateringar av i huvudsak teknisk natur föranledda av ändringarna i livsmedelslagstiftningen, som kommissionen inte ansåg innehålla några problem i anslutning till statligt stöd.

I propositionen föreslås det dessutom att punktskatten på läskedrycker höjs. Höjningen genomförs i cent som en lika stor höjning för alla produktgrupper.

Det föreslås att punktskatten på läskedrycker graderas i sex skattesatser enligt produktens sockerhalt i stället för de nuvarande två skattesatserna. Genom ändringen stärks den hälsostyrning som ingår i skatten. Skatt enligt den lägsta skattenivån ska tas ut på sockerfria produkter på samma sätt som enligt den gällande lagen. Skatten på sockerfria drycker stiger till 20 cent per liter. Skatten på drycker som innehåller socker föreslås vara 27, 35, 43, 51 eller 59 cent per liter i enlighet med dryckens sockerhalt. På motsvarande sätt som i fråga om flytande dryckeskoncentrat ska drycker som fås av dryckesingredienser i fast form i fortsättningen beskattas utifrån den mängd dryck som fås i enlighet med blandningsförhållandet.

Beskattningen av osötade och icke-smaksatta vatten och mineralvatten föreslås bli ändrad så att punktskatt på läskedrycker också ska tas ut för drycker som har packats i minutförsäljningsförpackningar som rymmer mer än fem liter.

För drycker som inte är färdigförpackade ska det av administrativa skäl inte tas ut punktskatt på läskedrycker på basis av deras sockerhalt, utan dryckerna ska beskattas enligt den lägsta skattenivån. Punktskatten på inte färdigförpackade drycker föreslås således vara 20 cent per liter.

I propositionen föreslås också att det i lagen uttryckligen ska föreskrivas om skattefrihet i anslutning till kaffe, te och kakao, såsom skattefrihet för varmt kaffe, varmt te och varm kakao.

Förutsättningarna för skattefrihet för växtbaserade drycker kompletteras med ett krav på lägsta kalciuminnehåll. Dessutom ska beskattningen av baljväxtbaserade drycker, såsom drycker av bondböna, förenhetligas med beskattningen av andra växtbaserade drycker.

I lagen om punktskatt på läskedrycker föreslås dessutom vissa uppdateringar av hänvisningar till författningar.

I samband med höjningen av punktskatten på läskedrycker höjs också alkoholskatten på vissa drycker som innehåller endast lite alkohol. Skattehöjningen riktas till svaga jästa drycker som innehåller 1,2–2,8 procent alkohol vars alkoholskattesats utan höjningen skulle bli klart lägre än i synnerhet punktskatten på läskedrycker som innehåller mycket socker.

Till följd av höjningen av punktskatten på läskedrycker stiger detaljhandelspriserna på läskedrycker uppskattningsvis med i genomsnitt cirka fyra procent.

Den föreslagna höjningen ökar intäkterna av punktskatten på läskedrycker med cirka 110 miljoner euro per år. Den föreslagna ändringen av alkoholskatten bedöms medföra endast en mycket liten ökning av intäkterna från alkoholskatten.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och den kompletterande propositionen och avses bli behandlad i samband med dem.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 april 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Punktskatt på läskedrycker	5
2.1.1 Den gällande lagen	5
2.1.2 Lagändringarna 2023	6
2.2 Reglerna om statligt stöd	8
2.2.1 Allmänt	8
2.2.2 Granskning av statligt stöd	9
3 Målsättning.....	10
4 Förslagen och deras konsekvenser	10
4.1 De viktigaste förslagen	10
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	12
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	12
4.2.2 Konsekvenser för folkhälsan	17
5 Alternativa handlingsvägar.....	17
6 Remissvar	17
7 Specialmotivering.....	19
7.1 Lagen om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker.....	19
7.2 Lagen om punktskatt på läskedrycker	19
7.3 Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker	23
8 Ikraftträdande	24
9 Förhållande till andra propositioner	24
9.1 Samband med andra propositioner	24
9.2 Förhållande till budgetpropositionen	24
LAGFÖRSLAG.....	25
1. Lag om upphävande av en lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker ..	25
2. Lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker	26
BILAGA	28
3. Lag om ändring av bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker	33
BILAGA	34
BILAGA	36
PARALLELLTEXT	36
2. Lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker	36
3. Lag om ändring av bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker	46

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Lagen om punktskatt på läskedrycker (1127/2010) ändrades våren 2023 (RP 280/2022 rd). Syftet med ändringarna var att ändra punktskatten på läskedrycker i en mer hälsobaserad riktning. Målet var att styra konsumtionen och produktionen från drycker med högt sockerinnehåll till drycker som innehåller mindre socker, men att samtidigt också upprätthålla skatteintäkterna. Riksdagen godkände ändringarna i lagen om punktskatt på läskedrycker i februari 2023, och lagen om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker (651/2023) stadfästes i april 2023. Lagen är dock inte i kraft, eftersom avsikten är att den ska träda i kraft senare vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet efter det att en bekräftelse på att modellen för punktskatt på läskedrycker är förenlig med EU:s regler för statligt stöd har fåtts från kommissionen.

Av lag 651/2023 om ändring av lagen om skatt på läskedrycker gjordes en rättssäkerhetsanmälan till kommissionen inom ramen för förfarandet för statligt stöd. Under behandlingen av det statliga stödet framgick det att för att få godkännande av det statliga stödet måste den ändrade lagen om punktskatt på läskedrycker ändras till vissa delar. Genom denna proposition genomförs de ändringar som krävs för att få ett godkännande av det statliga stödet.

Genom denna proposition genomförs dessutom höjningarna av punktskatten på läskedrycker i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering (Statsrådets publikationer 2023:59) och planerna för de offentliga finanserna som överenskomts vid ramförhandlingarna 2024 och 2025 (Finansministeriets publikationer 2024:30 och 2025:17).

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Beredningen har gjorts i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet, Skatteförvaltningen och Tullen. De ändringar som beretts i förhållande till den gällande lagen om punktskatt på läskedrycker och ändringarna 2023 baserar sig i huvudsak på kommissionens synpunkter på statligt stöd, vilka fåtts utifrån den rättssäkerhetsanmälan som gjordes om lagen om punktskatt på läskedrycker.

Propositionen var på remiss 2.6.–6.8.2025. Utlåtanden begärdes av de ministerier och myndigheter som är centrala med tanke på propositionen, näringslivet och andra intressentgrupper. Sammanlagt begärdes utlåtande av 22 aktörer. Begäran om utlåtande publicerades dessutom i webbtjänsten lausuntopalvelu.fi och på finansministeriets offentliga webbplats.

Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns tillgängligt i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden [VM037:00/2024](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Punktskatt på läskedrycker

2.1.1 Den gällande lagen

Skattebasen för punktskatten på läskedrycker, som tagits ut från och med 1940, är omfattande och täcker i regel alla drickfärdiga läskedrycker, produkter i vätskeform lämpliga för tillverkning av läskedrycker och dryckesingredienser i fast form. De produkter som är belagda med punktskatt anges enligt produktgrupp i punktskattetabellen i bilagan till lagen genom hänvisning till respektive varukoder i Europeiska unionens kombinerade nomenklatur, nedan *tulltaxan*. Punktskatt tas i stor utsträckning ut på sådana alkoholfria drycker och drycker med låg alkoholhalt och sådana produkter som används för tillverkningen av dryckerna och som ingår i kapitel 22 i tulltaxan och i nummer 2009, 2106, 3302 och 3824. Till skattepliktiga produkter hör bland annat lemonad, mineralvatten, drickfärdig saft, proteindrycker och sportdrycker, smaksatt mjölk och växtbaserade drycker, koncentrat som används vid tillverkning av saft och dryckesingredienser i fast form. Punktskatten fastställs enligt mängden färdig dryck, vilket innebär att punktskatten för drycker som ska spädas ut, såsom saftkoncentrat, fastställs på basis av utspädningsförhållandet. Ett utspädningsförhållande som leder till en sockerhalt av högst 10 viktprocent eller till motsvarande söthetsgrad godkänns. Dryckesingredienser i fast form beskattas per kilogram skattepliktig produkt.

På vatten under tulltariffnummer 2201 tas det ut punktskatt på läskedrycker om produkten är förpackad i en minutförsäljningsförpackning som rymmer högst fem liter. Punktskatten omfattar således inte bara vatten som förpackas i minutförsäljningsförpackningar på över fem liter utan också till exempel hushållsvatten ur vattenledningar eller brunnar som inte förpackas i minutförsäljningsförpackningar.

På drycker vars alkoholhalt överstiger 1,2 volymprocent tas det ut punktskatt med stöd av lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994), nedan *alkoholskattelagen*. Även öl vars alkoholhalt överstiger 0,5 volymprocent omfattas av punktskatt på alkohol. Drycker och öl med en alkoholhalt som understiger dessa gränser anses vara läskedrycker, och för dem tas punktskatt ut med stöd av lagen om punktskatt på läskedrycker.

Från skattebasen för punktskatt på läskedrycker har utelämnats endast sådana undantag som är nödvändiga på grund av syftet med skatten. Sådana undantag är vissa livsmedel för särskilda näringsändamål, såsom kliniska näringspreparat, modersmjölksersättning och tillskottsnäring, barnmat samt livsmedel för speciella näringsändamål avsedda för viktkontroll, vilka har ett annat användningsändamål än läskedrycker. Utöver sådana livsmedel för särskilda näringsändamål som baserar sig på specialbestämmelser omfattar punktskatten på läskedrycker inte kosttillskott som uppfyller de krav som föreskrivs i livsmedelslagen (23/2006) samt läkemedelspreparat enligt läkemedelslagen (395/1987). Kaffe och te som sådant hör inte heller till skattebasen för punktskatten på läskedrycker. De hör till sådana varukoder i tulltaxan vars produkter inte omfattas av punktskatt på läskedrycker.

För att undvika dubbel beskattning är läskedrycker som används för tillverkning av läskedrycker och alkoholdrycker skattefria. Också läskedrycker som används vid tillverkning av läkemedel och som råvaror vid industriell produktion av andra livsmedel är skattefria, liksom även export.

Småskalig tillverkning av läskedrycker omfattas inte heller av punktskatten på läskedrycker. Punktskatt tas inte ut om dryckerna har tillverkats av en tillverkare som är oberoende av andra tillverkare i samma bransch och som under ett kalenderår frisläpper högst 70 000 liter

läskedryck för konsumtion, nedan *småskalig tillverkare*. En småskalig tillverkare ska dock lämna in en registreringsanmälan om registrering som småskalig tillverkare till Skatteförvaltningen. På befrielse av småskalig produktion från skatt tillämpas kommissionens förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, nedan *de minimis-förordningen*. Före 2024 tillämpades motsvarande förordning av kommissionen (EU) nr 1407/2013 på stödet. Skattefriheten för småskalig tillverkning gäller också importprodukter som uppfyller motsvarande kriterier.

År 2014 delades punktskatten på läskedrycker i två skattesatser på basis av sockerhalten: en lägre skattesats för sockerfria drycker och en högre skattesats för sockerhaltiga drycker. Med sockerfria avses enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, nedan *förordningen om hälsopåståenden*, sådana produkter som innehåller högst 0,5 gram socker per 100 gram eller 100 milliliter. Med socker avses enligt förordningen om hälsopåståenden alla monosackarider och disackarider som förekommer i livsmedel, dock inte polyoler.

År 2014 var skatten på sockerfria drycker 11 cent per liter färdig dryck och på sockerhaltiga drycker, det vill säga sådana som innehåller mer än 0,5 procent socker, var skatten 22 cent per liter. Efter detta har skatten höjts 2019 och 2020 så att punktskatten på sockerfria drycker för närvarande är 13 cent per liter och på sockerhaltiga drycker 32 cent per liter. År 2014 var punktskatten på sockerfria dryckesingredienser i fast form 95 cent per kilogram och på sockerhaltiga dryckesingredienser i fast form 140 cent per kilogram. Efter höjningarna 2019 och 2020 är skattenivån för sockerfria dryckesingredienser i fast form för närvarande 113 cent och för sockerhaltiga dryckesingredienser i fast form 204 cent per kilogram.

År 2024 beskattades cirka 970 miljoner liter läskedrycker. Konsumtionen av sockerhaltiga drycker har minskat något, medan den skattepliktiga konsumtionen av sockerfria drycker klart har ökat. Andelen sockerfria drycker av skattebasen har ökat från cirka en tredjedel till cirka 50 procent sedan 2014. Ökningen av konsumtionen av sockerfria läskedrycker beror framför allt på den ökade konsumtionen av sockerfri lemonad och smaksatta vatten som hör till tulltariffnummer 2202. I skattebasen för punktskatten på läskedrycker har det efter 2014 också gjorts vissa preciseringar, till exempel avlägsnades icke-smaksatta växtbaserade drycker som ersätter mjölk samt isbitar från skattebasen vid ingången av 2017.

För läskedrycker togs det ut cirka 217 miljoner euro i punktskatt 2024. Skatteintäkten för 2025 beräknas uppgå till 222 miljoner euro. Cirka 70 procent av skatteintäkten kom från sockerhaltiga drycker på grund av deras högre skattesats, även om deras andel av den skattepliktiga konsumtionen är cirka hälften. Utvecklingen av punktskatten på läskedrycker och de punktskatter på alkoholfria drycker som används i vissa andra europeiska länder beskrivs mer utförligt i regeringens proposition RP 280/2022 rd, som gäller lagändringen våren 2023.

2.1.2 Lagändringarna 2023

Genom de ändringar som 2023 gjordes i lagen om punktskatt på läskedrycker genom lag 651/2023 stärktes den hälsostyrning som ingår i skatten. Ändringarna var det första skedet i beslutet av statsminister Sanna Marins regering att inleda en stegvis beredning av hälsoskatten. Lagändringarna stadfästes i april 2023, men de trädde inte i kraft då ännu. Enligt lagens ikraftträdandebestämmelse träder lagen i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Avsikten har varit att utfärda förordningen efter att det har säkerställts att den ändrade lagen om punktskatt på läskedrycker är förenlig med EU:s regler om statligt stöd.

Genom lagändringen graderades punktskatten på läskedrycker i sex, i stället för två, skattesatser enligt produktens totala sockerhalt. Den lägsta skattesatsen för sockerfria produkter är densamma som i den gällande lagen. Skatten på sockerfria drycker sänktes till 9 cent per liter från nuvarande 13 cent. Skatten på drycker som innehåller socker är i enlighet med dryckens sockerhalt 16, 24, 32, 40 eller 48 cent per liter i stället för gällande 32 cent. Graderingen av sockerhalten och skattebeloppen framgår av tabell 1.

Tabell 1. Graderingen av punktskatten på läskedrycker på basis av sockerhalten i lagändringen 2023

Sockerhalt	Skattebelopp cent/liter
sockerfri	9
mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	16
mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	24
mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	32
mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	40
mer än 11 gram per 100 milliliter	48

Till lagen fogades en definition av socker, och till följd av den uppdaterades definitionen av sockerfri produkt. I fråga om tulltariffnummer uppdaterades definitionen av icke-smaksatta växtbaserade drycker så att det motsvarar ändringen av tulltariffnumret i EU-lagstiftningen. Vidare uppdaterades lagen i fråga om vad kommissionens genomförandeförordning om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan tillämpas på tulltariffnummer. Uppdateringen innebär inte någon ändring av klassificeringen av produkter och därigenom av den skattemässiga behandlingen, utan endast några preciseringar i nummertexterna.

Beskattningen av osötade och icke-smaksatta vatten och mineralvatten ändrades så att också vatten som har packats i minutförsäljningsförpackningar som rymmer mer än fem liter omfattas av punktskatt på läskedrycker. Punktskatteplikten för dryckes ingredienser i fast form slopades. Sådana produkter var produkter i fast form som inte innehåller alkohol eller innehåller högst 1,2 volymprocent alkohol, som är avsedda att användas för framställning av drycker och som omfattas av tulltariffnummer 2106 Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans. Ändringarna i fråga om vatten och dryckes ingredienser i fast form gjordes utgående från de påpekanden som kommissionen hade framfört i samband med det klagomål om Finlands punktskatt på läskedrycker som var anhängigt i samband med granskningen av statligt stöd.

I fråga om begränsningarna av lagens tillämpningsområde gjordes dessutom i huvudsak tekniska uppdateringar på grund av ändringar i livsmedelslagstiftningen.

Utöver de ändringsförslag som ingick i regeringens proposition RP 280/2022 rd gjordes det under riksdagsbehandlingen en ändring i skattebasen för punktskatten på läskedrycker. Riksdagen undantog från punktskatten sådana drycker som inte är färdigförpackade och som avses i jord- och skogsbruksministeriets förordning om tillhandahållande av

livsmedelsinformation till konsumenter (834/2014). Det är fråga om drycker som har tillverkats för direkt försäljning på livsmedlets överlåtelseplats och som överläts från samma överlåtelseplats för livsmedlet som där de har tillverkats. Det finns ingen skyldighet att med stöd av den förordningen informera konsumenterna om sockerhalten i drycker som inte är färdigförpackade. Finansutskottet konstaterade i sitt betänkande (FiUB 43/2022 rd) att fastställandet av sockerhalten i de produkter som tillverkas på plats är förenat med administrativa svårigheter, att sockerhalten måste kunna fastställas noggrannare än tidigare i och med att antalet skatteklasser ökar och att grunden för påförandet av skatten måste vara tydlig. Utskottet konstaterade att sockerhalten i en dryck som tillverkats på försäljningsstället, till exempel smoothie, kan vara svår att fastställa, eftersom sockerhalten i en enskild produkt kan variera exempelvis beroende på växtförhållandena för råvaran, såsom apelsin.

Därför ansåg utskottet det motiverat att sådana icke färdigförpackade drycker som har tillverkats för direkt försäljning på överlåtelseplatsen för livsmedel undantas från skatten. Finansutskottet konstaterade i sitt betänkande att alla läskedrycker som överläts exempelvis i kaféer, restauranger, smoothiebarer och dagligvaruaffärer faller utanför tillämpningsområdet för beskattningen, om de också har tillverkats för direkt försäljning på samma plats.

2.2 Reglerna om statligt stöd

2.2.1 Allmänt

Reglerna om statligt stöd är en del av EU:s konkurrensrätt, vars syfte är att garantera jämlika konkurrensförhållanden inom hela EU. De viktigaste bestämmelserna om statligt stöd finns i artiklarna 107–109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan *FEUF*. Syftet med reglerna om statligt stöd är att sätta gränser för vilka ekonomiska metoder medlemsstaterna kan tillämpa för att stödja och uppmuntra företagens verksamhet.

Bestämmelserna i FEUF begränsar användningen av statligt stöd som instrument i den ekonomiska politiken. Stöd som beviljas av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Även de nationella skatterna måste vara förenliga med reglerna om statligt stöd. När det gäller skattestöd behöver snedvridning av konkurrensen och selektiva stöd särskilt beaktas. Skattesystemet ska vara sådant att ingen kan anses få otillbörliga konkurrensfördelar exempelvis till följd av skattefrihet eller genom att bli lämnad utanför skattens tillämpningsområde. Begränsningar av skattebasen för skatt som tas ut på statsfinansiella grunder har dock inte när det gäller statliga stöd tills vidare ansetts vara problematiska enligt EU-domstolens rättspraxis.

Gradering av skatt betraktas inte som statligt stöd enligt EU:s regler om statligt stöd, om den är förenlig med skattesystemets karaktär och struktur och tillämpas konsekvent. Ett exempel på en sådan åtgärd är att skatten graderas på grundval av en produkts skadliga egenskaper. En produkt som orsakar mindre skada än andra kan beskattas lindrigare utan att detta betraktas som statligt stöd. Skattegrunden ska emellertid vara objektiv med tanke på målet med skatten och den ska tillämpas konsekvent på alla konkurrerande produkter.

Europeiska kommissionen svarar för kontrollen av att EU:s regler om statligt stöd följs. Syftet med kontrollen av statligt stöd är att garantera lika verksamhetsomständigheter mellan företag som är verksamma i olika medlemsstater och att minimera medlemsstaternas inbördes

konkurrens i fråga om statligt stöd. Den myndighet som beviljar stödet är ansvarig för att bedöma huruvida åtgärden inbegriper stöd enligt EU:s regler om statligt stöd. Om det är fråga om statligt stöd, ska myndigheten innan stödet verkställs utreda om stödet är godtagbart och vid behov iakttäta det anmälningförfarande som lämpar sig för åtgärden. Stöd som kräver förhandsanmälan får inte verkställas förrän kommissionen har godkänt ärendet. Undantagen från förfarandet med förhandsanmälan gäller de minimis-stöd som är av mindre betydelse och stöd som ingår i gruppundantagen.

Om kommissionen anser att det i skattesystemet ingår sådana förbjudna stöd som avses i artikel 107 i FEUF, kräver kommissionen att medlemsstaten upphäver eller ändrar stödet. Medlemsstaten kan dessutom åläggas att av stödmottagaren återkräva olagligt statligt stöd från de senaste tio åren, inklusive ränta. Stöd som tagits i bruk före ett medlemskap i EU ses under vissa förutsättningar som ett gällande stöd och principerna för återkrav på stöd tillämpas inte på dessa stöd. Om medlemsstaten inte inom angiven tidsfrist följer kommissionens beslut, kan kommissionen föra ärendet vidare till EU-domstolen. I sista hand avgör EU-domstolen om det är fråga om ett förbjudet statligt stöd eller inte.

Om en medlemsstat anser att en åtgärd inte inbegriper sådant statligt stöd som avses i artikel 107.1 i FEUF, men det ändå är nödvändigt att få rättslig säkerhet i saken, kan ärendet föras till kommissionen för prövning genom en rättssäkerhetsanmälan. Lämnandet av en rättssäkerhetsanmälan utgör inget hinder för genomförandet av den planerade åtgärden, utan åtgärden kan genomföras redan innan kommissionen gett sitt godkännande.

2.2.2 Granskning av statligt stöd

Av lag 651/2023 om ändring av lagen om skatt på läskedrycker gjordes i sin helhet en rättssäkerhetsanmälan till kommissionen. Under behandlingen av rättssäkerhetsanmälan lyfte kommissionen fram vissa punkter som enligt den är problematiska med avseende på reglerna om statligt stöd och som således måste ändras för att få godkännande av det statliga stödet.

Kommissionen ansåg för det första att drycker som inte är färdigförpackade har samma ställning med tanke på det statsekonomiska målet med lagen om punktskatt på läskedrycker som andra läskedrycker. Kommissionen ifrågasatte huruvida det skulle stå i rätt proportion till de administrativa svårigheter som hänför sig till fastställandet av sockerhalten i drycker som inte är färdigförpackade att helt och hållet lämna sådana utanför punktskatten.

Kommissionens andra påpekande gällde att dryckesingredienser i fast form skulle uteslutas ur skattebasen. Kommissionen ansåg att flytande dryckeskonscentrat och dryckesingredienser i fast form är produkter som ersätter varandra, varför båda borde beskattas.

För det tredje fäste kommissionen uppmärksamhet vid förutsättningarna för att icke-smaksatta växtbaserade drycker som ersätter mjölk i lagen undantagits från punktskatten. Kommissionen ansåg att eftersom dessa produkter i fråga om den skattemässiga behandlingen jämföras med mjölk, bör med tanke på förutsättningarna för skattefrihet näringsinnehållet i dem motsvara näringsinnehållet i mjölk. Till denna del hänvisade kommissionen till den skatt på drycker som innehåller tillsatt socker som har tagits i bruk i Irland våren 2018 och som har kommissionens godkännande för statligt stöd [SA.45862 (2018/N)].

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att i lagen om punktskatt på läskedrycker göra de ändringar som behövs för godkännandet av statligt stöd så att reformen för att stärka hälsostyrningen av punktskatten på läskedrycker ska kunna sättas i kraft.

Syftet med propositionen är dessutom att öka statens skatteinkomster.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att sådana inte färdigförpackade drycker som har tillverkats för direkt försäljning på livsmedlets överlåtelseplats och som överläts från samma överlåtelseplats för livsmedel de har tillverkats på ska omfattas av tillämpningsområdet för lagen om punktskatt på läskedrycker. Inte färdigförpackade drycker är enligt den gällande lagen punktskattepliktiga, men de avfördes ur skattebasen genom lag 651/2023. Punktskatt på inte färdigförpackade drycker ska dock inte tas ut i enlighet med sockerhalten som för färdigförpackade drycker, utan de ska beskattas endast enligt den lägsta skattesatsen. Inte färdigförpackade drycker ska således beskattas på motsvarande sätt som drycker utan tillsats av socker beskattas på statsfinansiella grunder. Det ska inte finnas någon skyldighet att utreda sockerhalten i inte färdigförpackade drycker för beskattningen, vilket innebär att beskattningen av dem inte är förenad med några administrativa svårigheter på grund av fastställandet av sockerhalten.

I skattebasen för punktskatt på läskedrycker återupptas sådana dryckesingredienser i fast form som inte innehåller alkohol eller innehåller högst 1,2 volymprocent alkohol, som är avsedda att användas för framställning av drycker och som omfattas av tulltariffnummer 2106 Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans. Dryckesingredienser i fast form är enligt den gällande lagen punktskattepliktiga, men de avfördes ur skattebasen genom lag 651/2023. I propositionen föreslås det att punktskatt i fortsättningen ska tas ut på dryckesingredienser i fast form på samma sätt som på flytande dryckeskonscentrat, det vill säga enligt den dryckesmängd som utvinns ur produkterna. I praktiken innebär detta att den beskattningsbara mängden dryck är den mängd dryck som fås i enlighet med blandningsförhållandet på samma sätt som i fråga om flytande konscentrat. Den tillämpliga skattesatsen bestäms också enligt sockerhalten i den dryck som fås. På drycker som tillverkats av dryckesingredienser i fast form ska tillämpas samma skattegradering som på andra produkter i skattetabellen. Det föreslås att det ska finnas sex skattesatser.

I propositionen föreslås vidare att det vid tillverkningen av drycker som fås av flytande konscentrat och dryckesingredienser i fast form i stället för nuvarande 10 viktprocent ska vara tillåtet med en sockerhalt på högst 15 viktprocent eller ett blandningsförhållande som leder till motsvarande sockerhalt.

Kaffeböror, malt kaffe och snabbkaffe samt teblad och tepulver avviker som produkter från de dryckesingredienser i fast form som omfattas av tulltariffnummer 2106. Kaffeböror klassificeras under tulltariffnummer 0901 och teblad under tulltariffnummer 0902. Malt kaffe hör till tulltariffnummer 0901 och löst te till nummer 0902. Snabbkaffe, liksom kaffe- och teextrakt, hör till tulltariffnummer 2101, som inte är skattepliktig.

I propositionen föreslås att det i lagen uttryckligen ska föreskrivas om punktskattfrihet i fråga om kaffe, te och kakao, eftersom en del av produkterna hör till de punktskattepliktiga produkter som anges i skattetabellen.

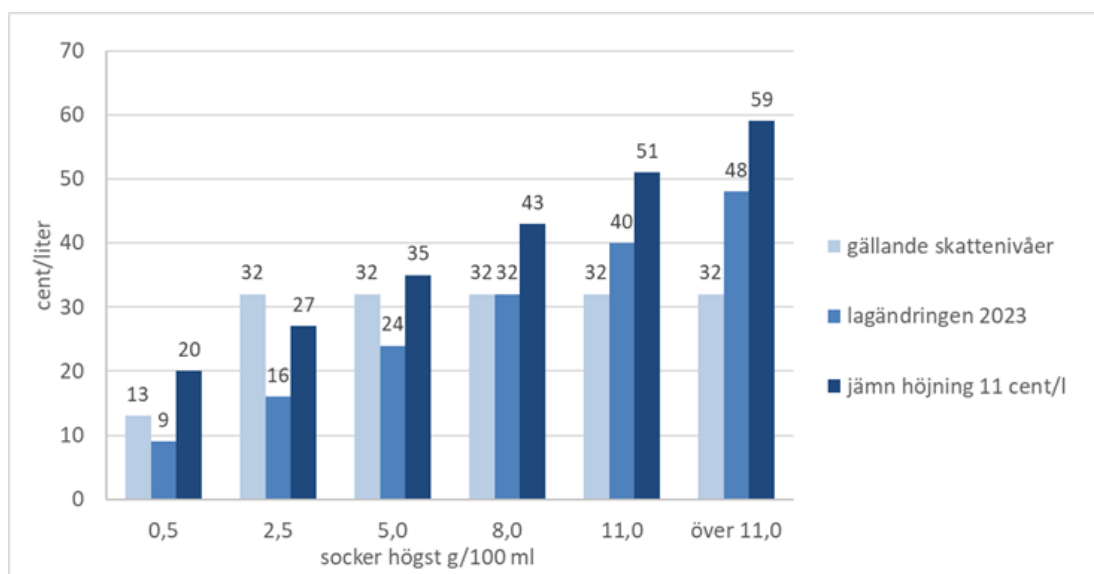
Förutsättningarna för skattefrihet för icke-smaksatta växtbaserade drycker kompletteras med ett krav på kalciuminnehåll. Förutom att de växtbaserade dryckerna ska vara icke-smaksatta och innehålla högst 4,8 gram socker per 100 milliliter, ska de innehålla minst 119 milligram kalcium per 100 milliliter för att vara befriade från punktskatt på läskedrycker. En kalciumhalt på minst 119 milligram per 100 milliliter motsvarar en för mjölk typisk kalciumhalt. Gränsvärdet är också dubbelt så högt som vad som i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004 definieras som "betydande mängd" kalcium, varför näringspåståendet att produkten innehåller rikligt med kalcium är tillämpligt enligt förordningen om hälsopåståenden.

I och med ändringen kommer växtbaserade mjölkdrycker som är befriade från skatt att till sina för folkhälsan centrala egenskaper bättre än tidigare att motsvara näringsinnehållet i mjölk.

I definitionen för icke-smaksatta växtbaserade drycker tas i tulltaxan in baljväxtbaserade drycker i kapitel 7, såsom drycker av bondböna som har kommit ut på marknaden under de senaste åren och som klassificeras på annat sätt än sojadrycker, samt drycker baserade på nötter i kapitel 8, på spannmål i kapitel 10 och på frön i kapitel 12. Genom ändringen förenhetligas den skattemässiga behandlingen av drycker av bondböna med den skattemässiga behandlingen av andra växtbaserade drycker.

I propositionen föreslås dessutom att punktskatten på alla läskedrycker höjs. Höjningen genomförs i cent som en lika stor höjning för alla produktgrupper. Den skattehöjning som uppfyller intäktsmålet enligt regeringsprogrammet, ramförhandlingarna och halvtidsöverläggningen är elva cent per liter jämfört med de skattesatser som fastställdes 2023. Efter höjningen är punktskatten på sockerfria drycker och inte färdigförpackade drycker 20 cent per liter. Skatten på drycker som innehåller socker föreslås vara 27, 35, 43, 51 eller 59 cent per liter. Skattesatsen för sockerfria drycker stiger med sju cent per liter och för sockerhaltiga drycker med i genomsnitt 15 cent per liter jämfört med de gällande skattesatserna. I figuren nedan åskådliggörs konsekvenserna både av lagändringen 2023 och av den föreslagna jämna höjningen i förhållande till gällande skattesatser för drycker med olika sockerhalt.

Figur 1. Konsekvenserna av lagändringen 2023 och den föreslagna jämna höjningen av skatten på skattesatserna för drycker med olika sockerhalt

Höjningen enligt regeringsprogrammet ska genomföras i två faser under 2025 och 2026. I propositionen föreslås det dock att alla höjningar på grund av att behandlingen av statligt stöd drar ut på tiden ska genomföras på en gång för att undvika på varandra följande ändringar.

I samband med höjningen av punktskatten på läskedrycker föreslås det att också skatten på vissa drycker som innehåller endast lite alkohol höjs. Skattehöjningen riktas till svaga jästa drycker som innehåller 1,2–2,8 procent alkohol och vars alkoholskattesats utan höjningen skulle bli klart lägre än i synnerhet punktskatten på läskedrycker som innehåller mycket socker. Skattehöjningen föreslås vara 14 cent per liter, varvid beloppet av alkoholskatten är detsamma som beloppet av den högsta skatten på läskedrycker, med beaktande av att punktskatten ingår i den grund för vilken mervärdesskatten betalas. Höjningen riktar sig endast till en mycket liten del, cirka 0,001 procent av den skattepliktiga konsumtionen av alkohol. Syftet är att alkoholdrycker inte ska beskattas lättare än läskedrycker, utan att produkternas skattebehandling i möjligaste mån ska motsvara varandra. I andra grupper av drycker är punktskatten på läskedrycker i praktiken inte klart högre än skatten på alkoholdrycker.

De föreslagna ändringarna genomförs lagtekniskt så att den lag 651/2023 som stadfästes 2023 upphävs och alla ändringar görs i den gällande lagen om punktskatt på läskedrycker. Detta innebär att det i den gällande lagen om punktskatt på läskedrycker utöver de ändringar som föreslås ovan ska göras de ändringar som ingick i lag 651/2023 och som kommissionen inte konstaterat att är problematiska med tanke på reglerna om statligt stöd. Sådana ändringar är nya skattegraderingar, ändringar av definitioner, slopande av begränsningen av förpackningsstorlek för vatten och uppdateringar av huvudsakligen teknisk natur till följd av ändringar i livsmedelslagstiftningen.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna beräknas öka intäkterna av punktskatten på läskedrycker med cirka 110 miljoner euro per år. Med beaktande av det föreslagna ikraftträdandet av förändringarna

och redovisningsperioderna för punktskatter uppgår ökningen av skatteintäkterna 2026 till cirka 64 miljoner euro.

De föreslagna skatteändringarna har på det hela taget inte någon betydande inverkan på intäkterna av andra skatter och avgifter av skattenatur i den offentliga ekonomin, men de föreslagna skattehöjningarna ökar de indexbundna transfereringsutgifterna från och med 2027 med uppskattningsvis cirka 32 miljoner euro. De föreslagna skatteändringarnas stärkande inverkan på den offentliga ekonomin beräknas vara cirka 85 miljoner euro 2027.

Ökningen av intäkterna från punktskatten på läskedrycker beror på den föreslagna jämna höjningen av skatten. Graderingen av skatten i sex skattesatser i enlighet med dryckernas totala sockerhalt, i stället för i två skattesatser enligt den gällande lagen, ökar enligt regeringsproposition RP 280/2022 rd inte skatteintäkten. Man har strävat efter att dimensionera graderingen av skattesatserna så att de är neutrala i fråga om skatteintäkterna, vilket innebär att den genomsnittliga skattesatsen för de drycker som omfattas av skatten förblir oförändrad i graderingen.

Uppskattningen av skatteintäkterna är dock förenad med osäkerhet. Det är möjligt att den genomsnittliga skattesatsen för skattepliktiga drycker och därmed skatteintäkterna i verkligheten förändras jämfört med uppskattningen, eftersom det vid beredningen av propositionen inte har funnits tillgång till exakta uppgifter om dryckernas sockerhalt. Konsekvenserna för skatteintäkterna beror också på om konsumtionen av läskedrycker förändras på grund av skatteändringarna. Utifrån en undersökning som gjorts med finländskt material kan det antas att skatteändringen kan påverka konsumtionsstrukturen, om den ändrar skatteskillnaden mellan sådana drycker som ur konsumenternas synvinkel är tillräckligt nära produkter som ersätter varandra (Kosonen T., Jysmä S. & Savolainen R., Studying a Sin Tax Scheme with Multiple Reforms - Lessons for Consumption Taxation, VATT Working Papers 164). Enligt undersökningen finns det bland produkter med olika sockerhalt sådana som ersätter varandra, varför den föreslagna stigande graderingen av skatten sannolikt i sin helhet överför konsumtionen till drycker som innehåller mindre socker och därmed sänker skatteintäkterna. Samtliga konsekvenser som skatteändringen medför för konsumtionen har dock inte kunnat bedömas tillräckligt tillförlitligt, eftersom graderingen på mycket olika sätt ändrar priset på olika drycker och konsekvenserna i betydande grad beror på hur konsumenterna upplever drycker med olika sockerhalt som snarlika ersättande drycker.

Om man till exempel antar att 10 procent av konsumtionen av sockerhaltiga drycker övergår till en nivå som ligger en skattegrad lägre, minskar skatteintäkterna med cirka fyra miljoner euro. Om 50 procent av konsumtionen av drycker som innehåller socker övergår till en nivå som ligger en skattegrad lägre, minskar skatteintäkterna med cirka 18 miljoner euro.

Enligt samma undersökning minskar däremot inte en höjning av skattenivån för alla drycker som omfattas av punktskatt på läskedrycker konsumtionen av dem. En sådan minskning har således inte beaktats i konsekvensbedömningen. En jämn höjning höjer skatten på sockerfria drycker och drycker med låg sockerhalt procentuellt mer än på drycker med högre sockerhalt, men bibehåller skatteskillnaderna i euro mellan dryckerna. Eftersom en jämn höjning av skatten dock innebär en relativt stor höjning, i genomsnitt cirka 50 procent jämfört med de nuvarande skattesatserna, är det möjligt att höjningen inverkar på den totala mängden skattepliktiga drycker.

Konsekvenserna av de föreslagna övriga ändringarna i lagen om punktskatt på läskedrycker på intäkterna från punktskatten på läskedrycker bedöms vara liten.

Eftersom dryckesingredienser i fast form fortfarande ska omfattas av skatten och skattebasen således inte ändras till denna del jämfört med den gällande lagen, bedöms skatteintäkterna inte minska i motsats till regeringens proposition RP 280/2022 rd om lagändringen våren 2023. Vatten i förpackningar som rymmer mer än fem liter ska omfattas av punktskatten, men effekten på skatteintäkterna blir sannolikt liten till denna del. Det är sannolikt att tillämpningen av den lägsta skattesatsen på inte färdigförpackade drycker inte kommer att medföra någon betydande sänkning av skatteintäkterna, men det är svårt att exakt bedöma effekten eftersom det inte finns tillgång till exakta uppgifter om den skattepliktiga konsumtionen av dessa drycker. Inte heller ändringen av beskattningen av dryckpulver i fast form bedöms ha mer än ringa konsekvenser för skatteintäkterna. Den bestämmelse om skattefrihet som gäller kaffe, te och kakao och som föreslås bli fogad till lagen har inga konsekvenser för skatteintäkterna, eftersom bestämmelsen motsvarar nuvarande beskattningspraxis.

Den föreslagna ändringen av alkoholskatten bedöms medföra endast en mycket liten ökning av skatteintäkterna.

Jämfört med de gällande skattesatserna höjer skatteändringarna skatten på sockerfria drycker med sammanlagt sju cent per liter, vilket inklusive mervärdesskatten innebär en prisstegring på åtta cent per liter. Skatteändringen för sockerhaltiga drycker beror på dryckens sockerhalt. Skatten på sockerhaltiga drycker stiger i genomsnitt med 15 cent per liter, vilket innebär en prisstegring på 17 cent per liter inklusive mervärdesskatt. I tabellen nedan beskrivs skatteändringens inverkan på priserna på olika exempeldrycker. Till följd av skatteförändringen kommer skattens andel av minutförsäljningspriset att stiga till en rätt hög nivå för drycker med förmånligare pris som innehåller mer socker än genomsnittet. Priset på vatten i minutförsäljningsförpackningar som rymmer mer än fem liter stiger tydligt, eftersom skattebeloppet är stort i förhållande till produktens pris. I konsekvensbedömningarna har det antagits att skatteändringen i sin helhet överförs på priserna.

Tabell 2. Skatteändringens inverkan på priset på olika exempeldrycker

				Skattegradering enligt RP 280/2022 rd		Skattehöjning 11 cent/l		Sammanlagt jämfört med gällande lag		
	Socket-	Pris	Skatt för	Skatt	Pris-	Skatt	Pris-	Pris-	Pris-	Skattens
	halt		närvarand		ändring		ändring	ändring	ändring	andel av
	g/100 ml	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	%	%
SOCKERHALTIGA										
Apelsinjuice	9	3,00	0,32	0,40	0,09	0,51	0,12	0,22	7 %	16 %
Saftdryck	7	1,25	0,32	0,32	0,00	0,43	0,12	0,12	10 %	31 %
Sugrörssaft	7	2,75	0,32	0,32	0,00	0,43	0,12	0,12	5 %	15 %
Saftkoncentrat, med tillsats av socker 1+3	7	3,50	1,28	1,28	0,00	1,72	0,50	0,50	14 %	43 %
Saftkoncentrat svart vinbär 1+4	10	11,50	1,60	2,00	0,45	2,55	0,62	1,08	9 %	20 %
Saftkoncentrat svart vinbär, utan tillsats av socker 1+4	1	11,50	1,60	0,80	-0,91	1,35	0,62	-0,28	-2 %	12 %
Coladryck 2x1,5 l	11	1,50	0,32	0,40	0,09	0,51	0,12	0,22	14 %	30 %

				Skattegradering enligt RP 280/2022 rd		Skattehöjning 11 cent/l		Sammanlagt jämfört med gällande lag		
	Socker-halt	Pris	Skatt för närvarande	Skatt	Pris-ändring	Skatt	Pris-ändring	Pris-ändring	Pris-ändring	Skattens andel av priset
	g/100 ml	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	euro/l	%	%
Coladryck 0,5 l	11	4,00	0,32	0,40	0,09	0,51	0,12	0,22	5 %	12 %
Coladryck 1,5 l	11	1,75	0,32	0,40	0,09	0,51	0,12	0,22	12 %	26 %
Läskedryck, handelns eget varumärke 1,5 l	9	0,75	0,32	0,40	0,09	0,51	0,12	0,22	29 %	53 %
Energidryck 0,5 l	11	7,50	0,32	0,40	0,09	0,51	0,12	0,22	3 %	7 %
SOCKERFRIA										
Saftdryck, utan tillsats av socker	0,1	1,25	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	6 %	15 %
Sugrörssaft, utan tillsats av socker	0,1	2,50	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	3 %	8 %
Saftkoncentrat, utan tillsats av socker 1+3	0,1	2,50	0,52	0,36	-0,18	0,80	0,50	0,32	13 %	28 %
Coladryck 2 x 1,5 l	0	1,00	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	8 %	19 %
Coladryck 0,5 l	0	4,00	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	2 %	5 %
Coladryck 1,5 l	0	1,50	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	5 %	13 %
Läskedryck, handelns eget varumärke 1,5 l	0	0,50	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	16 %	35 %
Energidryck 0,5 l	0	7,50	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	1 %	3 %
Mineralvatten 1,5 l	0	1,75	0,13	0,09	-0,05	0,20	0,12	0,08	5 %	11 %
Vatten 5,15 l	0	0,50	0	0,09	0,10	0,20	0,12	0,23	45 %	28 %

Som det framgår av tabellen ovan så mångdubblas i fråga om saftkoncentrat skattehöjningens verkan på basis av blandningsförhållandet, det vill säga på basis av den slutliga mängd dryck som fås av koncentratet, varvid skattehöjningen i eurobelopp är mångdubbel. I förhållande till mängden slutlig dryck är beskattningen av dryckeskoncentrat dock även i fortsättningen neutral jämfört med beskattningen av drycker som dricks som sådana.

Skatteändringens procentuella inverkan på priset på drycker som säljs i restauranger och kaféer blir mindre än i detaljhandeln, eftersom skattens andel av produktens pris är mindre. Vid försäljning i utskänkning är priserna på läskedrycker vanligen 7–9 euro per liter, varvid skatteändringen höjer priset på dem med i genomsnitt cirka 1,5 procent.

Priset på alkoholfria drycker påverkas dessutom av sänkningen av mervärdesskattesatsen för livsmedel från 14 procent till 13,5 procent från ingången av 2026. Skatteändringen minskar skattebördan på alkoholfria drycker med sammanlagt cirka 4 miljoner euro.

En ändring av den skattemässiga behandlingen av dryckesingredienser i fast form så att skatten bestäms utifrån den litermängd som fås i enlighet med det blandningsförhållande som anges i spådningsanvisningen samt utifrån skattegraderingen för flytande drycker, inverkar på olika sätt på beloppet av den skatt som ska betalas för olika drycker beroende på dryckens

blandningsförhållande och sockerhalt. Som en följd av att skatten graderas enligt sockerhalt skärps skatten drycker med hög sockerhalt och sänks skatten på drycker som är sockerfria eller har låg sockerhalt, vilket innebär att effekten är likadan som för drycker i flytande form. Beaktandet av blandningsförhållandet för dryckpulver i fast form innebär att skatten för dryckpulver som blandas med en stor mängd vätska är högre beräknat per kilogram pulver än skatten för dryckpulver som späds med en liten mängd vätska. Å andra sidan innebär ett högre blandningsförhållande samtidigt att sockerhalten i drycken blir lägre, vilket innebär att skatten per liter på dryckesingredienser som innehåller lika mycket socker i koncentratet är lägre. Den sammantagna effekten beror således både på sockerhalten och på blandningsförhållandet. Exempelvis många sportdryckpulver har en relativt låg sockerhalt och blandas med en relativt stor mängd vätska, varvid sockerhalten i den färdiga drycken blir relativt låg. Utifrån en riktgivande granskning av utbudet av sportdryckpulver ser det ut som att det i butikernas urval i praktiken finns både dryckpulver vars beskattning skärps och dryckpulver vars beskattning lindras, eftersom dryckerna beskattas i enlighet med blandningsförhållandet.

Också skatten på dryckesingredienser i fast form stiger på grund av den jämna höjningen av skatten. Som sammantagen effekt minskar skattebelastningen på vissa drycker, men för största delen av dryckerna ökar skattebelastningen. Mest ökar beskattningen av drycker med hög sockerhalt. Exempelvis för ett sportdryckpulver med 3 gram socker per 100 gram pulver och med ett blandningsförhållande på 65 gram pulver per liter stiger skatten med 1,05 euro per kilogram. För istepulver med en sockerhalt på 92 gram per 100 gram och ett blandningsförhållande på 50 gram pulver per liter stiger skatten däremot med 4,95 euro per kilogram. Procentuellt kan skatteändringarna som störst vara tiotals eller hundratals procent. Prisförändringarna för drycker med låg sockerhalt stannar normalt vid några procent, men priserna på drycker med de högsta sockerhalterna kan stiga med tiotals procent.

Förändringen i konsumentprisindex förutspås på grund av den föreslagna jämna höjningen av punktskatten på läskedrycker vara cirka 0,08 procentenheter större än utan en höjning.

Eftersom det bedöms att skattehöjningen inte har någon betydande inverkan på konsumtionen, blir de sammantagna konsekvenserna för den inhemska dryckesindustrin också små. Storleken på den föreslagna jämna höjningen av skatten orsakar dock osäkerhet i uppskattningarna. Skattebelastningen för enskilda drycker kan dessutom stiga betydligt och konsekvenserna för tillverkningen av sådana drycker eller för företag som koncentrerar sig på handel med dryckerna kan vara större.

Genomförandet av de prisförändringar som skattehöjningen medför orsakar företagen i viss utsträckning kostnader av engångsnatur. Eftersom sockerhalten i en dryck också annars ska uppges för största delen av produkterna, medför fastställandet av den inte extra administrativt arbete på grund av skatten.

I förhållande till de disponibla inkomsterna påverkar höjningen av läskedrycksskatten mest hushåll med låga inkomster, eftersom punktskatten på läskedrycker i förhållande till hushållens inkomster utgör en större andel av de disponibla inkomsterna i de lägre än i de högre inkomstklasserna. Vid granskningen har det beaktats att skattehöjningen ökar de indexbundna förmånerna, vilket minskar minskningen av disponibla inkomster särskilt i de lägsta inkomstdecilerna. Beräknat på basis av Statistikcentralens konsumtionsundersökning 2022 skulle skattehöjningen minska de disponibla inkomsterna för inkomstdecilen med de lägsta inkomsterna med 0,13 procent och för inkomstdecilen med de högsta inkomsterna med uppskattningsvis 0,03 procent, medan medelvärdet för samtliga privathushåll är cirka 0,06 procent.

4.2.2 Konsekvenser för folkhälsan

Eftersom en jämn höjning av skattesatserna inte förväntas ha någon betydande inverkan på konsumtionen av sockerhaltiga drycker, antas skattehöjningens hälsofrämjande effekt vara liten. Å andra sida kan en gradering av skatten enligt den totala sockerhalten i drycken sannolikt överföra konsumtionen till drycker som innehåller mindre mängd socker, vilket innebär att ändringen till denna del kan ha en hälsofrämjande effekt.

5 Alternativa handlingsvägar

Höjningarna av punktskatten på läskedrycker i enlighet med regeringsprogrammet och riktlinjerna vid ramförhandlingarna våren 2024 och 2025 kan också genomföras på annat sätt än genom skattehöjningar i jämna eurobelopp. Skattehöjningarna kunde betonas på olika sätt i fråga om drycker med olika sockerhalt. Skattehöjningar i lika stora eurobelopp innebär att de procentuella skattehöjningarna är högre för drycker med lägre sockerhalter, som har en lägre skattesats. Å andra sidan innebär de procentuellt sett lika stora skattehöjningarna större höjningar i euro för sockerhaltiga drycker, vars skattesatser också från tidigare är mycket höga. Av denna anledning har man i propositionen stannat för att föreslå en jämn höjning i euro för alla drycker.

Vid beredningen har alternativet att dryckesingredienser i fast form också i fortsättningen ska beskattas utifrån vikt bedömts. En kilogrambaserad skatt på ingredienser i fast form beaktar dock inte olika blandningsförhållanden för att genom att blanda ingrediensen i fast form med vätska framställa en dryck. Detta innebär att skattebeloppet per liter färdig dryck varierar enligt blandningsförhållandet så att den per liter beräknade skatten på en dryck som blandas i en större mängd vätska är lägre än när drycken blandas i en mindre mängd vätska. Om målet är att skattebeloppet ska vara beroende av dryckens sockerhalt på motsvarande sätt som för andra drycker, ska man vid beräkningen av skattebeloppet beakta blandningsförhållandet och utifrån det beräknad sockerhalt för den färdiga drycken. Om man i skattebeloppet skulle beakta enbart sockerhalten hos ingrediensen i fast form, men inte blandningsförhållandet, uppstår sannolikt situationer där den skatt som beräknats per liter för en dryck med lägre sockerhalt är högre än motsvarande skatt för en dryck med högre sockerhalt. För att säkerställa en enhetlig skattemässig behandling som är oberoende av tillverknings sättet har man i propositionen stannat för att föreslå att även dryckesingredienser i fast form ska beskattas enligt den mängd dryck som fås från dem i enlighet med blandningsförhållandet och enligt dryckens sockerhalt.

6 Remissvar

Under remissbehandlingen lämnades 39 utlåtanden om utkastet till proposition. Utlåtandena fördelade sig i huvudsak så att aktörerna inom hälso- och sjukvården understödde de föreslagna ändringarna och företrädarna för näringslivet motsatte sig dem.

Social- och hälsovårdsministeriet och andra aktörer inom hälso- och näringsbranschen understödde en gradering av skatten enligt sockerhalten och ansåg den vara en möjlighet att styra konsumtionen till hälsosammare alternativ. De önskade dock en mer omfattande hälsobaserad skattemodell än punktskatten på läskedrycker.

Företrädarna för näringslivet ansåg att skattemodellen i sex grader är administrativt tung och ökar kostnaderna. De ifrågasatte skattens hälsostyrande effekt och betonade att sockerintaget från läskedrycker redan har minskat betydligt. I utlåtandena av företrädare för näringslivet motsatte man sig de föreslagna skattehöjningarna på den grunden att de försvagar den inhemska produktionens konkurrenskraft, äventyrar investeringar och arbetsplatser, styr konsumtionen till

utlandet, ökar den administrativa bördan och kostnaderna samt kan leda till att produktionen flyttas till utlandet.

Även företrädaren för arbetstagarna inom livsmedelsbranschen betonade skattens negativa konsekvenser för den inhemska produktionen, investeringarna och arbetsplatserna och ansåg att man inte bör skapa större osäkerhet för livsmedelsföretagens verksamhetsmiljö och arbetstagarna inom branschen genom skatteändringar.

Företrädaren för skattebetalarna förordade skattehöjningar för skadlig konsumtion, om beskattningen av förvärvsinkomster samtidigt lindras. I utlåtandet konstaterades det att höjningen av punktskatten på läskedrycker är betydande i förhållande till de nuvarande intäkterna av den, även om de uppskattade dryckesspecifika prishöjningarna inte torde kunna karakteriseras som stora. Prisstegringen lindras enligt remissinstansen av den föreslagna sänkningen av mervärdesskattesatsen från 14 procent till 13,5 procent, som avses träda i kraft samtidigt.

Statens ekonomiska forskningscentral ansåg utifrån en tidigare undersökning att punktskatten på läskedrycker, som behandlar sockerhaltiga och konstgjort sötade men annars mycket likartade drycker på olika sätt, styr konsumtionen. Den föreslagna ändringen behandlar till exempel en konstgjort sötad och sockerhaltig version av samma varumärke på olika sätt och kan därför säkert ha en styrande effekt på konsumtionen i en hälsosammare riktning. I utlåtandet konstaterades det att mervärdesskattebeskattningen allmänt taget ses som en mycket effektiv källa till skatteinkomster. Enligt Statens ekonomiska forskningscentral kan man tänka sig att det i hopp om skatteintäkter inte lönar sig att skärpa den punktskatt på läskedrycker som orsakar företag och Skatteförvaltningen mer administrativa kostnader, utan endast i syfte att eftersträva hälsostyrning. Ett alternativt och eventuellt effektivare sätt för samhället att öka skatteinkomsterna till staten samtidigt med hälsostyrning är enligt utlåtandet att inte skärpa punktskatten på läskedrycker för produkter som upplevs vara hälsosamma och att göra skattesärskärpningar i de sänkta mervärdesskattesatserna i syfte att eftersträva tilläggsskatteinkomster.

I skattebetalarnas och konsumenternas utlåtanden betonades att skattehöjningarna har inverkan för i synnerhet låginkomsttagare och kan försvaga köpkraften.

Skatteförvaltningen och Tullen lyfte fram tekniska utmaningar i verkställandet av beskattningen och skattekontrollen, såsom brister i fastställandet av sockerhalten och i sötningkoefficienterna.

Flera instanser föreslog att vatten helt och hållet ska befrias från punktskatt på läskedrycker på hälsomässiga grunder.

Företrädare för näringslivet ansåg att det föreslagna ikraftträdandet den 1 januari 2026 är för snabbt och krävde att ikraftträdandet skjuts upp åtminstone till ingången av 2027 för att företagens produktion och system ska kunna anpassas till förändringarna. För att säkerställa att systemen fungerar ansåg handelsbranschen att ändringarna bör sättas i kraft tidigast den 1 maj 2026.

Propositionen har utifrån remissvaren ändrats så att lagarna avses träda i kraft vid ingången av april 2026. Lagförslaget har inte ändrats utifrån utlåtandena, men motiveringen till propositionen har korrigerats och kompletterats.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

Den lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker, 651/2023, som godkändes och stadfästes våren 2023 och som inte har trätt i kraft, föreslås bli upphävd i sin helhet. För den lagtekniska tydligheten skall föreslås det att alla ändringar i punktskatten på läskedrycker görs i den gällande lagen.

7.2 Lagen om punktskatt på läskedrycker

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen anges tillämpningsområdet för lagen om punktskatt på läskedrycker.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att i fortsättningen ska alla vatten under tulltariffnummer 2201 som förpackats i minutförsäljningsförpackningar omfattas av punktskatten på läskedrycker oavsett förpackningens volym. Detta är motiverat för att den skattemässiga behandlingen av vatten i detaljförsäljning ska vara enhetlig. I momentet görs dessutom en komplettering av teknisk natur.

I 3 mom., som gäller avgränsning av tillämpningsområdet, görs dessutom uppdateringar av i huvudsak teknisk natur som beror på ändringar i livsmedelslagstiftningen.

Punktskatten på läskedrycker omfattar inte sådana livsmedel avsedda för grupper med särskilda behov om vilka det i EU-lagstiftningen har utfärdats särskilda bestämmelser. Livsmedlen avsedda för grupper med särskilda behov skiljer sig i fråga om konsistens eller tillverkningsmetod från motsvarande livsmedel för normal konsumtion, och de är lämpliga för personer med störningar i näringsupptagningen eller ämnesomsättningen eller för personer som på grund av sitt fysiologiska tillstånd har nytta av ett kontrollerat intag av vissa ämnen i livsmedel.

EU-lagstiftningen om livsmedel för grupper med särskilda behov ändrades sommaren 2016. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll och om upphävande av rådets direktiv 92/52/EEG, kommissionens direktiv 96/8/EG, 1999/21/EG, 2006/125/EG och 2006/141/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG och kommissionens förordningar (EG) nr 41/2009 och (EG) nr 953/2009, nedan *förordningen om livsmedel för särskilda grupper*, offentliggjordes sommaren 2013 och började tillämpas den 20 juli 2016. Genom den förordningen upphävdes Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG om livsmedel för särskilda näringsändamål och de särskilda bestämmelser som utfärdats med stöd av det direktivet. Kommissionen har publicerat en delegerad förordning (EU) 2016/127 om modersmjölksersättning och tillskottsnäring, en delegerad förordning (EU) 2016/128 om livsmedel för speciella medicinska ändamål och en delegerad förordning (EU) 2017/1798 om kostersättning för viktkontroll som har tillämpats från och med den 27 oktober 2022.

Det föreslås att hänvisningarna till handels- och industriministeriets beslut för det nationella genomförandet av det upphävida direktivet om livsmedel för särskilda näringsändamål stryks i 1, 2 och 4 punkten i momentet, och att de ersätts med hänvisningar till kommissionens delegerade förordningar. Dessutom föreslås det att omnämmandet av synnerligen energifattiga livsmedel för särskilda näringsändamål avsedda för viktkontroll stryks ur 4 punkten, eftersom även kraven på sammansättningen av kostersättningar med mycket lågt energiinnehåll har

fastställts i kommissionens delegerade förordning om kostersättning för viktkontroll. Dessa ska således i fortsättningen stå utanför tillämpningsområdet för punktskatten på läskedrycker med stöd av en direkt hänvisning till förordningen i fråga. I 5 punkten i momentet ersätts hänvisningen till den upphävda livsmedelslagen med en hänvisning till den gällande livsmedelslagen (297/2021).

Kommissionens delegerade förordning om barnmat har ännu inte publicerats. Handels- och industriministeriets beslut om barnmat (789/1997) tillämpas, delvis i begränsad utsträckning, till dess att den delegerade förordning om barnmat som antas med stöd av EU:s förordning om livsmedel för särskilda näringsändamål börjar tillämpas. I detta skede finns det således inget behov av att ändra 3 mom. 3 punkten.

Till 3 mom. fogas en ny 7 punkt, där det föreskrivs om skattefrihet i anslutning till kaffe, te och kakao. Det är fråga om reglering som förtydligar helheten till den del det gäller produkter som inte hör till de produktgrupper som anges i punktskattetabellen. En del av produkterna ingår under tulltariffnumren i skattetabellen, varför det är nödvändigt att uttryckligen föreskriva om skattefrihet för dem. Tillämpningsområdet för lagen ska inte omfatta kaffeböner och malt kaffe som omfattas av tulltariffnummer 0901 samt därav framställda varma drycker, teblad och löst te som omfattas av tulltariffnummer 0902 samt därav framställda varma drycker, kakaopulver som omfattas av tulltariffnummer 1805 och 1806 och därav framställda varma drycker och inte heller beredningar på basis av extrakter, essenser och koncentrat av kaffe och te som omfattas av tulltariffnummer 2101 och därav framställda varma drycker.

I 6 punkten görs samtidigt en teknisk ändring med anledning av den nya 7 punkten.

Hänvisningen i 6 mom. till de minimis-förordningen uppdateras så att den gäller kommissionens gällande förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, vilken tillämpas 1 januari 2024–31 december 2030.

2 §. Definitioner. Till paragrafens 1 mom. fogas två nya definitioner och en definition ändras. Dessutom uppdateras 2 mom.

I 1 mom. 1 punkten definieras läskedryck på motsvarande sätt som för närvarande. Med läskedryck avses de produkter enligt olika tulltariffnummer som nämns i lagens punktskattetabell.

Som ny 2 punkt fogas till momentet en definition av socker. På motsvarande sätt som i 2 punkten i den gällande lagen, där en sockerfri produkt definieras, avses med socker monosackarider och disackarider, dock inte polyoler. Definitionen motsvarar definitionen för socker i förordningen om hälsopåståenden.

Socker omfattar allt socker som förekommer naturligt i livsmedel, såsom i frukt, grönsaker och honung. Sockret kan vara kristalliskt, sirap eller en lösning. Produktens användningsändamål bestämmer hurdan socker som tillsätts i livsmedel. Socker används i form av lösningar till exempel inom dryckesindustrin. Sackaros, det vill säga disackarid som består av glukos och fruktos, är vanligast av de socker som används. Även monosackarider, såsom glukos och fruktos, kan användas i livsmedel. Sockerhalten i honung är cirka 80 procent, varav den största delen är fruktos och glukos. Dessutom innehåller honung en liten mängd andra socker, såsom maltos och sackaros.

Polyoler, det vill säga sockeralkoholer, är till exempel xylitol, sorbitol, maltitol och mannitol. Det finns ungefär hälften mindre energi i sockeralkoholer än i socker och de är inte kariogena, det vill säga de orsakar inte hål i tänderna på samma sätt som socker gör. På grund av att de är laxativa får sockeralkoholer inte användas för sötning av drycker.

I 3 *punkten* i momentet anges vad som avses med sockerfri. Bestämmelsen motsvarar definitionen i 2 *punkten* i den gällande lagen. Definitionens ordalydelse ändras på grund av den definition av socker som fogas till momentet.

Icke-smaksatta växtbaserade drycker som för närvarande definieras i 3 *punkten* definieras i 4 *punkten*. Definitionen föreslås bli ändrad så att det till den fogas ett krav på lägsta kalciuminnehåll för drycken. I bestämmelsen avsedda icke-smaksatta växtbaserade drycker som innehåller högst 4,8 gram socker per 100 milliliter ska enligt förslaget i fortsättningen inte omfattas av skatten, om de innehåller minst 119 milligram kalcium per 100 milliliter dryck. Det lägsta kalciuminnehållet motsvarar det typiska kalciuminnehållet komjölk.

Det föreslås att till definitionen fogas drycker av sådana baljväxtbaserade drycker enligt kapitel 7 som omfattas av tulltariffnummer 2202 99 19 och som motsvarar andra växtbaserade drycker enligt definitionen. Sådana baljväxter som hör till kapitel 7 i tulltariffen är till exempel ärter och bönor. Baljväxtbaserade drycker som avses i definitionen är bland annat drycker av bondböna som har kommit ut på marknaden under de senaste åren. Genom ändringen förenhetligas den skattemässiga behandlingen av drycker av bondböna med andra växtbaserade drycker.

Vidare uppdateras den nuvarande definitionen i fråga om den nomenklatur och det nummer som tillämpas, utan att innehållet i definitionen ändras. Tulltariffnumret för sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på minst 2,8 viktprocent som tidigare hört till nummer 2202 90 11 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1821 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan ändrades från och med den 1 januari 2017. Från och med ingången av 2017 är produkternas tulltariffnummer 2202 99 11. På motsvarande sätt ändrades vid ingången av 2017 nummer 2202 90 15 för sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på mindre än 2,8 viktprocent och drycker baserade på nötter enligt kapitel 8, spannmål enligt kapitel 10 eller frön enligt kapitel 12 till nummer 2202 99 15. Inga ändringar gjordes i nummertexterna. Det föreslås att numren uppdateras, och dessutom stryks hänvisningen till kommissionens genomförandeförordning som onödigt till följd av den uppdatering som görs i 2 mom. I definitionen görs dessutom en språklig ändring av teknisk natur.

I 4 *punkten* görs också en förtydligande lagteknisk ändring genom att underpunkter fogas till *punkten*.

I den nya 5 *punkten* som fogas till momentet definieras begreppet inte färdigförpackad dryck. I definitionen stöder man sig på begreppet livsmedel som inte är färdigförpackat, som definieras i livsmedelslagstiftningen. I *punkten* hänvisas det inte till förordningen, utan definitionen i förordningen tas in i lagen om punktskatt på läskedrycker.

Enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (834/2014) avses med livsmedel som inte är färdigförpackat ett livsmedel som i oförändrat skick tillhandahålls slutkonsumenten och som konsumenten själv förpackar, som förpackas på konsumentens begäran på livsmedlets överlåtelseplats, som har färdigförpackats på livsmedlets överlåtelseplats för direkt försäljning eller som serveras på livsmedlets överlåtelseplats där det är avsett att förtäras av slutkonsumenten. Med direkt försäljning avses i den förordningen försäljning av livsmedel där

livsmedlet har färdigförpackats på livsmedlets överlåtelseplats för att påskynda och underlätta försäljningen. Förordningens ordalydelse lämnar rum för tolkning i fråga om huruvida tillverknings- och överlåtelseplatsen ska vara densamma. För att bestämmelsen på det sätt som krävs av skattelagstiftningen ska vara noga avgränsad och exakt, ska det till bestämmelsen fogas en uttrycklig förutsättning att produkterna överläts på samma överlåtelseplats för livsmedel som där de har tillverkats. Inte färdigförpackade drycker enligt definitionen är alla drycker som överläts exempelvis i kaféer, restauranger, smoothiebarer och dagligvaruaffärer, om de också har tillverkats på samma plats. Definitionen omfattar alla skattepliktiga drickfärdiga produkter.

I 2 mom. föreskrivs det om de tulltariffnummer som ska tillämpas i lagen. Momentet uppdateras. I fortsättningen tillämpas kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/2522 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan från september 2024 i stället för kommissionens tidigare förordning från 2009. Genomförandeförordningen tillämpas från ingången av 2025. Uppdateringen innebär inte någon ändring av klassificeringen av produkter och därigenom av den skattemässiga behandlingen, utan endast några preciseringar i nummertexterna.

3 §. Skattebelopp. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det bland annat om påförande av skatt utifrån produktens nettovikt och om vad som avses med nettovikt. Eftersom det i propositionen föreslås att skatt ska tas ut också på dryckesingredienser i fast form utifrån den mängd dryck som utvinns ur produkterna, slopas bestämmelsen om skatt som påförs enligt vikt som onödig.

I 2 mom. föreskrivs om beskattning av dryckesingredienser i fast form enligt den mängd dryck som fås från dem på motsvarande sätt som i fråga om flytande dryckeskonscentrat.

Den beskattningsbara litermängden för dryckesingredienser i fast form som används för framställning av drycker som hör till tulltariffnummer 2106 är antalet liter färdig dryck som beretts i enlighet med blandningsförhållandet för drycken. Med blandningsförhållande avses blandningsförhållandet enligt spädningsanvisningen. Skattesatsen bestäms enligt sockerhalten i den dryck som beretts i enlighet med blandningsförhållandet. Detta innebär i praktiken att skatten på till exempel en 100 grams förpackning dryckpulver i fast form med en spädningsanvisning om 100 gram pulver per en liter vätska ska betalas på basis av en liter dryck. Om sockerhalten i en fast ingrediens är till exempel 30 gram i 100 gram pulver, innehåller en liter färdig dryck 30 gram socker per liter, det vill säga 3 gram i 100 milliliter. Detta innebär att den tillämpliga skattesatsen är 30 cent per liter. När den beskattningsbara mängden i enlighet med blandningsförhållandet är en liter, är punktskatten 30 cent för läskedrycker för dryckesförpackningen på 100 gram.

Enligt det gällande 2 mom. godkänns för drycker som ska spädas ut utspädning som leder till en sockerhalt av högst 10 viktprocent eller till motsvarande söthetsgrad. Det föreslås att bestämmelsen om högsta tillåtna sockerhalt vid beräkningen av skatten utvidgas så att den också omfattar drycker som tillverkas av ingredienser i fast form. Eftersom den nedre gränsen för sockerhalten enligt den högsta skattesatsen i skattegraderingen är 11 gram socker per 100 milliliter, höjs den vid beskattningen tillåtna gränsen för sockerhalten i fråga om drycker som tillverkas av flytande dryckeskonscentrat och dryckesingredienser i fast form från 10 procent till 15 procent. Om gränsen inte höjs, skulle drycker som bereds av koncentrat och dryckesingredienser inte alls omfattas av den högsta skattesatsen i skattegraderingen på basis av sockerhalt, utan oberoende av blandningsförhållandet skulle dryckerna alltid beskattas som mest enligt den näst högsta skattesatsen, det vill säga i enlighet med en sockerhalt över 8 gram, men högst 11 gram. Sockerhalten vid ett blandningsförhållande enligt spädningsanvisningen

understiger 10 viktprocent för den största delen av de koncentrat och dryckpulver som finns på marknaden.

I momentet görs dessutom en lagteknisk ändring.

Bilagan. I punktskattetabellen i bilagan till lagen finns bestämmelser om beskattningsbara läskedrycker och deras skattesatser.

Punktskatt på läskedrycker tas för närvarande ut för både fasta och flytande produkter som hör till nummer 2106 i tulltariffen och som inte innehåller alkohol eller innehåller högst 1,2 volymprocent alkohol och som är avsedda att användas för framställning av drycker. I fortsättningen tas det också ut skatt på produkter i fast form i enlighet med mängden dryck som fås av produkterna och inte enligt vikten av dryckesingredienserna i fast form. Skattegrunden är cent per liter. Skattesatsen bestäms enligt sockerhalten i den dryck som i enlighet med blandningsförhållandet fås av produkten i fast form. Drycker som fås av dryckesingredienser i fast form ska enligt förslaget upptas i andra produktgrupper än drycker som fås av flytande dryckeskoncentrat. Detta gör det möjligt att separat följa upp hur skatten fungerar i fråga om flytande produkter och produkter i fast form som används för beredning av drycker.

Punktskatten på läskedrycker ska i fortsättningen vara indelad i sex klasser. Syftet med skattegraderingen är att möjliggöra en lindring av den skattemässiga behandlingen av drycker genom en minskning av sockermängden i dem, vilket sporrar dryckesindustrin till produktutveckling, och att genom ett lägre pris också påverka konsumenternas köpbeteende. Detta har beaktats i antalet skattesatser och i de nedre och övre gränserna för sockerhalten.

Enligt den lägsta skattesatsen beskattas sockerfria produkter i skattetabellen. Skattesatsen för sockerfria produkter höjs med sju cent jämfört med den gällande skattesatsen. Också drycker som inte är färdigförpackade och som uppfyller definitionen inte färdigförpackad i 2 § 1 mom. 5 punkten ska beskattas enligt den lägsta skattesatsen. Drycker som inte är färdigförpackade ska enligt förslaget anges i sina egna tulltariffnummerspecifika produktgrupper. Skatten på drycker med socker som hör till skattebasen föreslås i fortsättningen vara graderad i skattesatser enligt produktens sockerhalt. Den övre gränsen för sockerhalten enligt den lägsta skattegraden för sockerhaltiga drycker föreslås vara 2,5 gram socker per 100 milliliter dryck och motsvara den övre gränsen för sockerhalten för livsmedel i flytande form med låg sockerhalt enligt förordningen om hälsopåståenden.

I punktskattetabellens tulltariffnummer 2009, 2201 och 2202 görs uppdateringar av teknisk karaktär. När det gäller tulltariffnumren 2009 och 2202 är det fråga om att precisera texterna till tulltariffnumren. Preciseringarna påverkar inte klassificeringen av produkterna eller beskattningen av dem. När det gäller nummer 2201 är det fråga om att texten för huvudnumret inte behöver nämnas i sin helhet när den del som följer efter semikolonet ändå särskilt har lämnats utanför tillämpningsområdet. Därför utelämnas hänvisningarna om is och snö som onödiga. Rättsläget förändras inte, det vill säga ska is och snö inte heller i fortsättningen omfattas av skatten. Det faktum att texten för huvudnumret inte nämns i sin helhet framgår av formuleringen av texten, som i fortsättningen ska vara ”ur 2201”.

7.3 Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

I skattetabellen i bilagan till lagen ändras skattebeloppet för produktgrupp 21 i enlighet med den föreslagna skattehöjningen från 36 cent till 50 cent per liter färdig alkoholdryck.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 april 2026.

I fråga om tidpunkten för ikraftträdandet har beaktats de långa urvals- och prissättningsperioderna mellan industrin och handeln.

Till kommissionen lämnades en rättssäkerhetsanmälan enligt EU:s förfarande för statligt stöd i fråga om lagen om punktskatt på läskedrycker, ändrad i enlighet med det andra lagförslaget. Utifrån rättssäkerhetsanmälan meddelade kommissionen sitt beslut där kommissionen anser att den ändrade punktskatten på läskedrycker i enlighet med det andra lagförslaget inte innehåller sådant förbjudet statligt stöd som avses i artikel 107 i FEUF. Därför kan lagarna förordnas att träda i kraft på sedvanligt sätt i samband med att de stadfästs.

9 Förhållande till andra propositioner

9.1 Samband med andra propositioner

Till regeringen har samtidigt lämnats regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § i och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker. I den propositionen föreslås det också att bilagan till alkoholskattelagen ändras. Det betyder att två propositioner som gäller denna bilaga behandlas samtidigt i riksdagen. Vid riksdagsbehandlingen av propositionerna behöver behovet att samordna de föreslagna ändringarna beaktas.

9.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och den kompletterande propositionen och avses bli behandlad i samband med dem. Propositionen ökar statens skatteintäkter från läskedrycker och alkohol från och med 2026, vilket innebär att den påverkar inkomstposten under momenten 11.08.05 och 11.08.04.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om upphävande av en lag om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker (651/2023).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om punktskatt på läskedrycker (1127/2010) 1 § 2 mom., 1 § 3 mom. 1, 2 och 4–6 punkten, 1 § 6 mom., 2 och 3 § samt bilagan,
av dem 1 § 3 mom. 4–6 punkten sådana de lyder i lag 1084/2013 och 1 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1535/2016, 2 och 3 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1535/2016 och bilagan sådan den lyder i lag 1210/2019, samt
fogas till 1 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1084/2013, en ny 7 punkt som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på produkter som omfattas av nummer 2201 i de tulltariffnummer som avses i 2 § 2 mom., om produkterna har packats i minutförsäljningsförpackningar. Motsvarande förpackningar inom förplägnadsverksamheten anses också vara minutförsäljningsförpackningar.

Denna lag tillämpas inte på följande produkter:

1) kliniska näringspreparat som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/128 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för livsmedel för speciella medicinska ändamål,

2) modersmjölkersättning och tillskottsnäring som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/127 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för modersmjölkersättning och tillskottsnäring och vad gäller informationskrav för uppfödning av spädbarn och småbarn,

4) livsmedel avsedda för viktkontroll som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/1798 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för komplett kostersättning för viktkontroll,

5) kosttillskott som uppfyller de krav som föreskrivs med stöd av livsmedelslagen (297/2021),

6) läkemedelspreparat som avses i 4 § läkemedelslagen (395/1987),

7) kaffe och te som omfattas av tulltariffnummer 0901 och 0902 och därav framställda varma drycker, kakaopulver som omfattas av tulltariffnummer 1805 och 1806 och därav framställda varma drycker samt beredningar på basis av extrakter, essenser och koncentrat av kaffe och te som omfattas av tulltariffnummer 2101 och därav framställda varma drycker.

På produktion som avses i 4 mom. tillämpas kommissionens förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *läskedryck* de produkter som avses i punktskattetabellen i bilagan,
- 2) *socker* monosackarider och disackarider, dock inte polyoler,
- 3) *sockerfri* läskedrycker som innehåller högst 0,5 gram socker per 100 milliliter,
- 4) *icke-smaksatt växtbaserad dryck* icke-smaksatta drycker som innehåller högst 4,8 gram socker och minst 119 milligram kalcium per 100 milliliter och som omfattas av till tulltariffnummer
 - a) 2202 99 11 hörande sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på minst 2,8 viktprocent,
 - b) 2202 99 15 hörande sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på mindre än 2,8 viktprocent och drycker baserade på nötter enligt kapitel 8, drycker baserade på spannmål enligt kapitel 10 och drycker baserade på frön enligt kapitel 12,
 - c) 2202 99 19 hörande baljväxtbaserade drycker enligt kapitel 7,
- 5) *inte färdigförpackad* drycker som är avsedda som sådana för slutkonsumenten och som konsumenten själv förpackar, som förpackas på konsumentens begäran på dryckens överlåtelseplats, som har färdigförpackats på dryckens överlåtelseplats för direkt försäljning eller som serveras på dryckens överlåtelseplats där den är avsett att förtäras av slutkonsumenten samt som överläts från samma överlåtelseplats för drycken där den har tillverkats.

Med *tulltariffnummer* avses nummer enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/2522 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan.

3 §

Skattebelopp

Punktskatt ska betalas enligt punktskattetabellen i bilagan.

För sådana produkter som används för framställning av drycker, också för sådan saft enligt tulltariffnummer 2009 som ska spädas ut, tas punktskatt på läskedrycker ut enligt den mängd dryck som utvinns ur produkterna. För dryckerna godkänns ett blandningsförhållande som leder till en sockerhalt av högst 15 viktprocent eller till motsvarande söthetsgrad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

PUNKTSKATTETABELL

Tulltariffnummer	Produkt	Produktgrupp	Skattebelopp cent/l
2009	Saft av frukt och nötter (inbegripet druvmust och kokosnötvatten) och saft av grönsaker, ojäst och utan tillsats av alkohol, även med tillsats av socker eller annat sötningsmedel (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent):		
	- inte färdigförpackad	1 P	20
	- sockerfri	1A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	1B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	1C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	1D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	1E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	1F	59
ur 2106	Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: – produkter, icke alkoholhaltiga eller med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, lämpliga att användas för framställning av läskedrycker: – – dryckesingredienser i fast form		
	- sockerfri	2A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	2B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	2C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	2D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	2E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	2F	59
	– – övriga		
	- sockerfri	3A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	3B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	3C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	3D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	3E	51

	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	3F	59
ur 2201	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat vatten, utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel och inte smaksatt	4A	20
2202	- inte färdigförpackad	4P	20
	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten, med tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller smaksatt, samt andra alkoholfria drycker, med undantag av saft av frukt, nötter eller grönsaker enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent) – med undantag av icke-smaksatta växtbaserade drycker		
	- inte färdigförpackad	5P	20
	- sockerfri	5A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	5B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	5C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	5D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	5E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	5F	59
ur 2204	Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsatts alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 2009 (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- inte färdigförpackad	6P	20
	- sockerfri	6A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	6B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	6C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	6D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	6E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	6F	59
ur 2205	Vermouth och annat vin av färska druvor, smaksatt med växter eller aromatiska ämnen (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		

	– med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- inte färdigförpackad	7P	20
	- sockerfri	7A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	7B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	7C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	7D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	7E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	7F	59
ur 2206	Andra jästa drycker (t.ex. cider, päronvin och mjöd); blandningar av jästa drycker samt blandningar av jästa drycker och alkoholfria drycker, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		
	– med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, med undantag av blandningar av öl och alkoholfria drycker		
	- inte färdigförpackad	8P	20
	- sockerfri	8A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	8B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	8C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	8D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	8E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	8F	59
ur 2208	Odenaturerad etylalkohol (etanol) med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör och andra spritdrycker (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		
	– drycker med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent:		
	– – kolsyrade		
	- inte färdigförpackad	9P	20
	- sockerfri	9A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	9B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	9C	35

	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	9D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	9E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	9F	59
	– – övriga		
	- inte färdigförpackad	10P	20
	- sockerfri	10A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	10B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	10C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	10D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	10E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	10F	59
ur 3302	Blandningar av luktämnen samt blandningar (inbegripet alkohollösningar) på basis av ett eller flera luktämnen, av sådana slag som används som råvaror inom industrin; andra beredningar baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker: – av sådana slag som används inom livsmedelsindustrin eller vid industriell tillverkning av drycker: – – av sådana slag som används vid industriell tillverkning av drycker, med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- sockerfri	11A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	11B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	11C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	11D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	11E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	11F	59
ur 3824	Kemiska produkter samt preparat från kemiska eller närstående industrier (inbegripet sådana som består av blandningar av naturprodukter), inte nämnda eller inbegripna någon annanstans:		

– mineralsaltlösningar lämpliga för
tillverkning av drycker

- sockerfri	12A	20
- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	12B	27
- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	12C	35
- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	12D	43
- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	12E	51
- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	12F	59

3.

Lag

om ändring av bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994), sådan bilagan
lyder i lag 707/2024, som följer:

Denna lag träder i kraft den 20 .

SKATTETABELL

Etylalkoholhalt i volymprocent	Produkt - grupp	Skattebelopp
<i>Öl</i>		
– över 0,5 men högst 3,5	11.	28,35 cent/centiliter etylalkohol
– över 3,5	12.	36,20 cent/centiliter etylalkohol
<i>Vin och andra genom jäsnings- tillverkade alkoholdrycker</i>		
– över 1,2 men högst 2,8	21.	50 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 2,8 men högst 5,5	22.	198 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 5,5 men högst 8	23.	308 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 8 men högst 15	24.	456 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Vin</i>		
– över 15 men högst 18	25.	456 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Mellanprodukter</i>		
– över 1,2 men högst 15	31.	568 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 15 men högst 22	32.	902 cent/liter färdig alkoholdryck – dock 886 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1.–31.12.2026 – dock 874 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1.–31.12.2025
<i>Etylalkohol</i> Produkter som hör till position 2208 i tulltariffen:		
– över 1,2 men högst 2,8	41.	30,90 cent/centiliter etylalkohol
– över 2,8 men högst 10	45.	54,80 cent/centiliter etylalkohol 57,30 cent/centiliter etylalkohol – dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2026 – dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2025
Övriga	46.	57,30 cent/centiliter etylalkohol – dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2026 – dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2025

Helsingfors den 25 september 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

2.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på läskedrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om punktskatt på läskedrycker (1127/2010) 1 § 2 mom., 1 § 3 mom. 1, 2 och 4–6 punkten, 1 § 6 mom., 2 och 3 § samt bilagan,
av dem 1 § 3 mom. 4–6 punkten sådana de lyder i lag 1084/2013 och 1 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1535/2016, 2 och 3 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1535/2016 och bilagan sådan den lyder i lag 1210/2019, samt
fogas till 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1084/2013, en ny 7 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på produkter enligt tulltariffnummer 2201, om de har packats i minutförsäljningsförpackningar som rymmer högst fem liter. Motsvarande förpackningar inom förplägnadsverksamheten anses också vara minutförsäljningsförpackningar.

Denna lag tillämpas inte på följande produkter:

1) livsmedel för speciella medicinska ändamål som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i handels- och industriministeriets förordning om livsmedel för speciella medicinska ändamål (406/2000),

2) modersmjölksersättning och tillskottsnäring som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i handels- och industriministeriets förordning om modersmjölksersättning och tillskottsnäring (1216/2007),

Denna lag tillämpas på produkter som omfattas av nummer 2201 i de tulltariffnummer som avses i 2 § 2 mom., om produkterna har packats i minutförsäljningsförpackningar. Motsvarande förpackningar inom förplägnadsverksamheten anses också vara minutförsäljningsförpackningar.

Denna lag tillämpas inte på följande produkter:

1) kliniska näringspreparat som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/128 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för livsmedel för speciella medicinska ändamål,

2) modersmjölksersättning och tillskottsnäring som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/127 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda

Gällande lydelse

4) bantningspreparat som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i handels- och industriministeriets beslut om bantningspreparat (904/1997) samt synnerligen energifattiga livsmedel för särskilda näringsändamål avsedda för viktkontroll,

5) kosttillskott som uppfyller de krav som föreskrivs med stöd av livsmedelslagen (23/2006),

6) läkemedelspreparat som avses i 4 § i läkemedelslagen (395/1987).

På produktion som avses i 4 mom. tillämpas kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) **läskedrycker** de produkter som avses i punktskattetabellen i bilagan,

2) **sockerfria** produkter som nämns i punktskattetabellen i bilagan och som innehåller monosackarider och disackarider, dock inte polyoler, högst 0,5 gram per 100 gram eller 100 milliliter,

Föreslagen lydelse

sammansättnings- och informationskrav för modersmjölksersättning och tillskottsnäring och vad gäller informationskrav för uppfödning av spädbarn och småbarn,

4) **livsmedel avsedda för viktkontroll** som uppfyller de krav på sammansättning som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/1798 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för komplett kostersättning för viktkontroll,

5) kosttillskott som uppfyller de krav som föreskrivs med stöd av livsmedelslagen (297/2021),

6) läkemedelspreparat som avses i 4 § läkemedelslagen (395/1987),

7) **kaffe och te** som omfattas av tulltariffnummer 0901 och 0902 och därav framställda varma drycker, kakaopulver som omfattas av tulltariffnummer 1805 och 1806 och därav framställda varma drycker samt beredningar på basis av extrakter, essenser och koncentrat av kaffe och te som omfattas av tulltariffnummer 2101 och därav framställda varma drycker.

På produktion som avses i 4 mom. tillämpas kommissionens förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) **läskedryck** de produkter som avses i punktskattetabellen i bilagan,

2) **socker** monosackarider och disackarider, dock inte polyoler,

3) **sockerfri läskedrycker** som innehåller högst 0,5 gram socker per 100 milliliter,

Gällande lydelse

3) *icke-smaksatta växtbaserade drycker* sådana sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på minst 2,8 viktprocent som omfattas av nummer 2202 90 11 enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 2015/1754 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, och sådana sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på mindre än 2,8 viktprocent och sådana drycker baserade på nötter enligt kapitel 08, spannmål enligt kapitel 10 eller frön enligt kapitel 12 som omfattas av nummer 2202 90 15 enligt den förordningen, om dryckerna inte är smaksatta och innehåller högst 4,8 gram socker per 100 milliliter.

Med tulltariffnummer avses nummer enligt kommissionens förordning (EG) nr 948/2009 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan.

3 §

Skattebelopp

Punktskatt ska betalas enligt punktskattetabellen i bilagan. *Skatten bestäms utifrån produktens nettovikt, med vilken avses produktens vikt utan förpackning och icke ätbara beståndsdelar.*

För sådana produkter *i flytande form* som används för framställning av drycker, också för sådan saft enligt nummer 2009 som ska spädas ut, tas punktskatt på läskedrycker ut enligt den mängd dryck som utvinns ur produkterna. För drycker *som ska spädas ut*

Föreslagen lydelse

4) *icke-smaksatt växtbaserad dryck icke-smaksatta drycker som innehåller högst 4,8 gram socker och minst 119 milligram kalcium per 100 milliliter och som omfattas av till tulltariffnummer*

a) 2202 99 11 *hörande sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på minst 2,8 viktprocent,*

b) 2202 99 15 *hörande sojabaserade drycker med ett proteininnehåll på mindre än 2,8 viktprocent och drycker baserade på nötter enligt kapitel 8, drycker baserade på spannmål enligt kapitel 10 och drycker baserade på frön enligt kapitel 12,*

c) 2202 99 19 *hörande baljväxtbaserade drycker enligt kapitel 7,*

5) *inte färdigförpackad drycker som är avsedda som sådana för slutkonsumenten och som konsumenten själv förpackar, som förpackas på konsumentens begäran på dryckens överlåtelseplats, som har färdigförpackats på dryckens överlåtelseplats för direkt försäljning eller som serveras på dryckens överlåtelseplats där den är avsett att förtäras av slutkonsumenten samt som överläts från samma överlåtelseplats för drycken där den har tillverkats.*

Med **tulltariffnummer** avses nummer enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/2522 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan.

3 §

Skattebelopp

Punktskatt ska betalas enligt punktskattetabellen i bilagan.

För sådana produkter som används för framställning av drycker, också för sådan saft enligt *tulltariffnummer* 2009 som ska spädas ut, tas punktskatt på läskedrycker ut enligt den mängd dryck som utvinns ur produkterna. För dryckerna godkänns ett

Gällande lydelse

godkänns utspädning som leder till en sockerhalt av högst 10 viktprocent eller till motsvarande söthetsgrad.

Föreslagen lydelse

blandningsförhållande som leder till en sockerhalt av högst 15 viktprocent eller till motsvarande söthetsgrad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Gällande lydelse

PUNKTSKATTETABELL

Tulltariffnummer	Produkt	Produktgrupp	Skattebelopp
2009	Frukt- och bärsaft (inbegripet druvmust) samt grönsakssaft, ojäst och utan tillsats av alkohol, även med tillsats av socker eller annat sötningsmedel (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent):	1	32,0 cent/l
	- sockerfria	1A	13,0 cent/l
ur 2106	Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans:		
	– produkter, icke alkoholhaltiga eller med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, lämpliga att användas för framställning av läskedrycker:		
	– – dryckesingredienser i fast form	2	2,04 €/kg
	- sockerfria	2A	1,13 €/kg
	– – andra	3	32,0 cent/l
	- sockerfria	3A	13,0 cent/l
2201	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat vatten, utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel och inte smaksatt; <i>is och snö</i> : – med undantag av is och snö	4A	13,0 cent/l
2202	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten, med tillsats av socker	5	32,0 cent/l

	eller annat sötningsmedel eller smaksatt, samt andra alkoholfria drycker, med undantag av frukt- och bärsaft samt grönsakssaft enligt nr 2009 (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent): – med undantag av icke-smaksatta växtbaserade drycker		
	- sockerfria	5A	13,0 cent/l
ur 2204	Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsatts alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 2009 (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent	6	32,0 cent/l
	- sockerfria	6A	13,0 cent/l
ur 2205	Vermouth och annat vin av färska druvor, smaksatt med växter eller aromatiska ämnen (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent	7	32,0 cent/l
	- sockerfria	7A	13,0 cent/l
ur 2206	Andra jätta drycker (t.ex. cider, päronvin och mjöd); blandningar av jätta drycker samt blandningar av jätta drycker och alkoholfria drycker, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, med undantag av blandningar av öl och alkoholfria drycker	8	32,0 cent/l
	- sockerfria	8A	13,0 cent/l
ur 2208	Odenaturerad etylalkohol (etanol) med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör och andra spritdrycker (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent):		

	– drycker med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent:		
	– – kolsyrade	9	32,0 cent/l
	- sockerfria	9A	13,0 cent/l
	– – andra	10	32,0 cent/l
	- sockerfria	10 A	13,0 cent/l
ur 3302	Blandningar av luktämnen samt blandningar (inbegripet alkohollösningar) på basis av ett eller flera luktämnen, av sådana slag som används som råvaror inom industrin; andra beredningar baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker:		
	– av sådana slag som används inom livsmedelsindustrin eller vid industriell tillverkning av drycker:		
	– – av sådana slag som används vid industriell tillverkning av drycker, med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent	11	32,0 cent/l
	- sockerfria	11A	13,0 cent/l
ur 3824	Kemiska produkter samt preparat från kemiska eller närstående industrier (inbegripet sådana som består av blandningar av naturprodukter), inte nämnda eller inbegripna någon annanstans:		
	– mineralsaltlösningar lämpliga för tillverkning av drycker	12	32,0 cent/l
	- sockerfria	12A	13,0 cent/l

Föreslagen lydelse

PUNKTSKATTETABELL

Tulltariffnummer	Produkt	Produktgrupp	Skattebelopp cent/l
2009	<i>Saft av frukt och nötter (inbegripet druvmust och kokosnötvatten) och saft</i>		

	av grönsaker, ojäst och utan tillsats av alkohol, även med tillsats av socker eller annat sötningsmedel (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent):		
	- inte färdigförpackad	1 P	20
	- sockerfri	1A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	1B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	1C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	1D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	1E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	1F	59
ur 2106	Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: – produkter, icke alkoholhaltiga eller med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, lämpliga att användas för framställning av läskedrycker: – – dryckesingredienser i fast form		
	- sockerfri	2A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	2B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	2C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	2D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	2E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	2F	59
	– – övriga		
	- sockerfri	3A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	3B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	3C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	3D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	3E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	3F	59
ur 2201	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat	4A	20

	vatten, utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel och inte smaksatt		
	- <i>inte färdigförpackad</i>	4P	20
2202	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten, med tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller smaksatt, samt andra alkoholfria drycker, med undantag av <i>saft av frukt, nötter eller grönsaker</i> enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent) – med undantag av icke-smaksatta växtbaserade drycker		
	- <i>inte färdigförpackad</i>	5P	20
	- sockerfri	5A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	5B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	5C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	5D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	5E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	5F	59
ur 2204	Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsatts alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 2009 (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- <i>inte färdigförpackad</i>	6P	20
	- sockerfri	6A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	6B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	6C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	6D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	6E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	6F	59
ur 2205	Vermouth och annat vin av färska druvor, smaksatt med växter eller aromatiska ämnen (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- <i>inte färdigförpackad</i>	7P	20

	- sockerfri	7A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	7B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	7C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	7D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	7E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	7F	59
ur 2206	Andra jästa drycker (t.ex. cider, päronvin och mjöd); blandningar av jästa drycker samt blandningar av jästa drycker och alkoholfria drycker, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, med undantag av blandningar av öl och alkoholfria drycker		
	- inte färdigförpackad	8P	20
	- sockerfri	8A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	8B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	8C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	8D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	8E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	8F	59
ur 2208	Odenaturerad etylalkohol (etanol) med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör och andra spritdrycker (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent): – drycker med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent: – – kolsyrade		
	- inte färdigförpackad	9P	20
	- sockerfri	9A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	9B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	9C	35

	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	9D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	9E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	9F	59
	– – övriga		
	- inte färdigförpackad	10P	20
	- sockerfri	10A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	10B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	10C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	10D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	10E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	10F	59
ur 3302	Blandningar av luktämnen samt blandningar (inbegripet alkohollösningar) på basis av ett eller flera luktämnen, av sådana slag som används som råvaror inom industrin; andra beredningar baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker: – av sådana slag som används inom livsmedelsindustrin eller vid industriell tillverkning av drycker: – – av sådana slag som används vid industriell tillverkning av drycker, med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent		
	- sockerfri	11A	20
	- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	11B	27
	- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	11C	35
	- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	11D	43
	- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	11E	51
	- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	11F	59
ur 3824	Kemiska produkter samt preparat från kemiska eller närstående industrier (inbegripet sådana som består av blandningar av naturprodukter), inte		

nämnda eller inbegripna någon

annanstans:

– mineralsaltlösningar lämpliga för
tillverkning av drycker

- sockerfri	12A	20
- sockerhalt mer än 0,5 men högst 2,5 gram per 100 milliliter	12B	27
- sockerhalt mer än 2,5 men högst 5 gram per 100 milliliter	12C	35
- sockerhalt mer än 5 men högst 8 gram per 100 milliliter	12D	43
- sockerhalt mer än 8 men högst 11 gram per 100 milliliter	12E	51
- sockerhalt mer än 11 gram per 100 milliliter	12F	59

3.

Lag

om ändring av bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994), sådan bilagan
lyder i lag 707/2024, som följer:

Gällande lydelse

SKATTETABELL

Etylalkoholhalt i volymprocent	Produkt- grupp	Skattebelopp
Öl		
— över 0,5 men högst 3,5	11.	28,35 cent/centiliter etylalkohol
— över 3,5	12.	36,20 cent/centiliter etylalkohol
Vin och andra genom jäsnings- tillverkade alkoholdrycker		
— över 1,2 men högst 2,8	21.	36 cent/liter färdig alkoholdryck
— över 2,8 men högst 5,5	22.	198 cent/liter färdig alkoholdryck
— över 5,5 men högst 8	23.	308 cent/liter färdig alkoholdryck
— över 8 men högst 15	24.	456 cent/liter färdig alkoholdryck

Vin		
— över 15 men högst 18	25.	456 cent/liter färdig alkoholdryck
Mellanprodukter		
— över 1,2 men högst 15	31.	568 cent/liter färdig alkoholdryck
— över 15 men högst 22	32.	902 cent/liter färdig alkoholdryck - dock 886 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1—31.12.2026 - dock 874 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1—31.12.2025
Etylalkohol produkter som hör till position 2208 i tulltariffen:		
— över 1,2 men högst 2,8	41.	30,90 cent/centiliter etylalkohol
— över 2,8 men högst 10	42.	54,80 cent/centiliter etylalkohol
— över 10	43.	57,30 cent/centiliter etylalkohol - dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1—31.12.2026 - dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1—31.12.2025
Övriga	46.	57,30 cent/centiliter etylalkohol - dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1—31.12.2026 - dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1—31.12.2025

Föreslagen lydelse

SKATTETABELL

Etylalkoholhalt i volymprocent	Produkt	Skattebelopp
	-	
	grupp	
<i>Öl</i>		
— över 0,5 men högst 3,5	11.	28,35 cent/centiliter etylalkohol
— över 3,5	12.	36,20 cent/centiliter etylalkohol
<i>Vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker</i>		
— över 1,2 men högst 2,8	21.	50 cent/liter färdig alkoholdryck
— över 2,8 men högst 5,5	22.	198 cent/liter färdig alkoholdryck
— över 5,5 men högst 8	23.	308 cent/liter färdig alkoholdryck
— över 8 men högst 15	24.	456 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Vin</i>		
— över 15 men högst 18	25.	456 cent/liter färdig alkoholdryck

Mellanprodukter

- över 1,2 men högst 15
- över 15 men högst 22

- 31. 568 cent/liter färdig alkoholdryck
- 32. 902 cent/liter färdig alkoholdryck
 - dock 886 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1.–31.12.2026
 - dock 874 cent/liter färdig alkoholdryck under tiden 1.1.–31.12.2025

Etylalkohol

Produkter som hör till position 2208 i tulltariffen:

- över 1,2 men högst 2,8
- över 2,8 men högst 10
- över 10

- 41. 30,90 cent/centiliter etylalkohol
- 45. 54,80 cent/centiliter etylalkohol
- 57,30 cent/centiliter etylalkohol
 - dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2026
 - dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2025
- 46. 57,30 cent/centiliter etylalkohol
 - dock 56,30 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2026
 - dock 55,50 cent/centiliter etylalkohol under tiden 1.1.–31.12.2025

Övriga